

Rapport för företag
med statligt ägande
januari–december 2003

- Omsättningen för företag med statligt ägande¹⁾ ökade under 2003 med 5 procent och uppgick till 298,8 (283,6²⁾) miljarder kronor. Huvuddelen av ökningen kan hänföras till Vattenfall som ökade sin omsättning med 10,9 miljarder kronor.
- Resultatet förbättrades kraftigt. Årets resultat uppgick till 21,8 (10,7) miljarder kronor.
- Företagen fortsatte att minska sina investeringar. Totalt minskade investeringarna med 55 procent till 26,2 miljarder kronor.
- Värdet på statens aktier i börsnoterade företag ökade med 21 procent.
- Riksdagen beslutade i juni att tilldela SJ ett kapitaltillskott på upp till 1 855 Mkr (1 555 Mkr inbetalades i december 2003) och Teracom ett villkorat aktieägartillskott om 500 Mkr. Regeringen beslutade den 12 november föreslå extra utdelningar om 1 300 Mkr från vissa statliga ägda företag.

FÖRETAG MED STATLIGT ÄGANDE, TOTALT

Mkr	Okt-dec 2003	proforma ²⁾ Okt-dec 2002	Förändring, %	Okt-dec 2002	Jan-dec 2003	proforma ²⁾ Jan-dec 2002	Förändring, %	Jan-dec 2002
Nettoomsättning	80 182	77 239	4	93 995	298 808	283 590	5	337 487
Rörelseresultat	8 572	7 555	13	5 776	33 496	23 100	45	16 455
Resultat före skatt	6 621	5 862	13	3 882	26 574	15 699	69	8 454
Periodens resultat	6 850	4 967	38	5 433	21 846	10 695	104	8 555
Bruttoinvesteringar	8 490	7 206	18	7 206	26 243	58 601	-55	67 642
Kassaflöde från den löpande verksamheten	491	15 231	-97	15 231	25 045	63 861	-61	75 005

Mkr	31 dec 2003	31 dec 2002	Förändring, %
Eget kapital	205 256	195 230	5
Balansomslutning	873 591	876 575	0
Medelantal anställda	144 784	146 515	-1
Medelantal anställda, inkl intresseföretag	205 238	199 302	3

%	Jan-dec 2003	Jan-dec 2002
Räntabilitet på eget kapital	10,9	4,6
Soliditet	19,6	18,7

Den svenska konjunkturen var fortsatt pressad under 2003. Av de svenska börsföretagen redovisade 55 procent vinst 2003. Av de statliga företagen redovisade 76 procent vinst. 34 företag med statligt ägande redovisade ett förbättrat eller oförändrat resultat och 17 företag redovisade ett försämrat resultat.

Efter en nedgång under första kvartalet vände Stockholmsbörsen uppåt. Affärsvär-

dens generalindex ökade med 30 procent under året. Värdet på statens aktier i börsnoterade företag ökade med 21 procent och uppgick vid årsskiftet till 112 miljarder kronor.

Det förbättrade helårsresultatet för företag med statligt ägande²⁾ förklaras främst av att statens resultatandel i TeliaSonera förbättrades med 7,9 miljarder kronor

och att Vattenfall ökade sitt resultat efter skatt med 1,6 miljarder kronor. TeliaSonera redovisade dock under 2002 ett flertal engångsposter vilket bör tas hänsyn till vid jämförelser med 2003.

Under kvartal fyra ökade omsättningen med 4 procent och uppgick till 80,2 miljarder kronor. Periodens resultat uppgick till 6,9 (5,0) miljarder kronor.

¹⁾ Se redovisningsprinciper sid [8].

²⁾ I proforma har TeliaSonera behandlats som ett intresseföretag under hela 2002. Proforma har använts vid jämförelse med 2003.

Företag med marknadsmässiga krav

I gruppen företag med statligt ägande ingår både företag med marknadsmässiga krav och företag med särskilda samhällsintressen. Gränsdragningen mellan grupperna är inte alltid självklar. Företag med marknadsmässiga krav kännetecknas av något eller båda av följande kriterier:

- De verkar på en marknad med full konkurrens.
- Ägaren, staten, ställer marknadsmässiga krav på resultat och avkastning baserade på riskprofil. Utvärdering och uppföljning baseras på dessa kriterier, samt i vissa fall på särskilt uttryckta ägarkrav.

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

Omsättningen för företag med marknadsmässiga krav ökade med 6 procent 2003 jämfört med föregående år och uppgick till 202 585 (190 027¹⁾) Mkr. Huvuddelen av ökningen kan hänföras till Vattenfall som ökade sin omsättning med 10 910 Mkr. Cirka 60 procent av omsättningen hänförs till Tyskland och Polen, medan cirka 40 procent hänförs till Norden. Posten och LKAB redovisade också större omsättningsökningar. Under fjärde kvartalet ökade omsättningen med 3 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Omsättningen uppgick till 53 601 (52 125) Mkr.

Årets resultat uppgick till 17 054 (6 048) Mkr. Den kraftiga ökningen förklaras främst av att statens resultatandel i TeliaSonera förbättrades med 7 888 Mkr och att Vattenfall ökade sitt resultat efter skatt med 1 557 Mkr. TeliaSonera redovisade dock under 2002 ett flertal engångsposter vilket skall beaktas vid jämförelser med 2003. 19 av företagen med marknadsmässiga krav redovisade vinst och huvuddelen av företagen förbättrade sitt resultat. Av totalt 28 företag redovisade 18 företag ett förbättrat resultat motsvarande 12 862 Mkr, medan 10 företag redovisade ett sämre resultat motsvarande -1 332 Mkr. För fjärde kvartalet uppgick

resultatet före skatt till 5 250 (4 965) Mkr, vilket är en ökning med 6 procent jämfört med motsvarande period föregående år.

Vattenfalls omsättning ökade med 11 procent 2003 och uppgick till 111 935 (101 025) Mkr. Ökningen förklaras dels av högre elintäkter i Norden och till cirka 60 procent av högre elintäkter i Tyskland, samt att det polska bolaget GZE konsoliderades från och med januari 2003 och att det tyska bolaget Bewag ingår med hela 2003 mot endast elva månader 2002. Vattenfalls resultat före skatt 2003 ökade med 24 procent till 12 360 (9 987) Mkr. Rörelseresultatförbättringen förklaras helt av resultat-

FÖRETAG MED MARKNADSMÄSSIGA KRAV

Mkr	Okt-dec 2003	proforma ¹⁾		Förändring, %	Okt-dec 2002	Jan-dec 2003	proforma ¹⁾		Förändring, %	Jan-dec 2002
		Okt-dec 2002					Jan-dec 2002			
Nettoomsättning	53 601	52 125		3	68 881	202 585	190 027		7	243 924
Rörelseresultat	6 865	6 393		7	4 614	27 772	17 373		59	10 782
Resultat före skatt	5 250	4 965		6	2 985	21 900	11 028		99	3 783
Periodens resultat	5 207	3 997		30	4 463	17 054	6 048		82	3 908
Bruttoinvesteringar	5 889	4 360		35	4 360	19 612	50 535		-61	59 575
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-2 331	12 720		-118	12 720	17 416	55 832		-69	66 999

Mkr	31 dec 2003	31 dec 2002	Förändring, %
Eget kapital	179 911	170 650	5
Balansomslutning	782 187	788 361	0
Medelantal anställda	95 671	95 672	0
Medelantal anställda, inkl intresseföretag	156 121	148 455	5

%	Jan-dec 2003	Jan-dec 2002
Räntabilitet på eget kapital	9,7	2,4
Soliditet	18,6	17,5

¹⁾ I proforma har TeliaSonera behandlats som ett intresseföretag under hela 2002. Proforma har använts vid jämförelse med 2003.

förbättring i Tyskland och i Polen. Finansnettot förbättrades med 440 Mkr. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 20,2 procent och under den senaste femårsperioden till 13,6 procent. Styrelsens förslag till utdelning uppgår till 2 400 (1 675 varav 190 avsåg efterutdelning) Mkr.

Postens omsättning 2003 uppgick till 24 519 (23 632) Mkr. Resultat före skatt uppgick till –253 (69) Mkr, varav avsättningar för omstruktureringar uppgick till, –544 (801) Mkr. Posten redovisade ett operativt rörelseresultat om 78 Mkr, en förbättring med 781 Mkr, vilket främst förklaras av ökade intäkter och kostnadsbesparande åtgärder. Räntabiliteten på eget kapital var negativ (neg). Styrelsen föreslår ingen utdelning.

V&S Vin & Sprits omsättning ökade med 2 procent under 2003 och uppgick till 9 294 Mkr. US-dollarans fall under 2003 påverkade omsättningen negativt med 800 Mkr. Försäljningsvolymerna ökade med 21 procent under året varav 18 procentenheter berodde på förvärv och 3 procentenheter på organisk tillväxt. Resultatet före skatt minskade från 1 869 till 1 610 Mkr, vilket är en minskning med 16 procent. US-dollar påverkade resultatet negativt med 500 Mkr. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 22,8 procent. Styrelsens förslag till utdelning uppgår till 350 (620 varav 120 avsåg efterutdelning) Mkr.

Sveaskogs omsättning uppgick till 8 420 Mkr, vilket var i nivå med föregående år. Skogsrörelsens omsättning ökade till följd av högre volym. Omsättningen påverkades av att sågverksrörelsen överfördes till det av Sveaskogs delägda bolaget Setra Group, även om tidigare koncerninterna timmerleveranser från skogsrörelsen numera redovisas som extern omsättning. För den svenska sågverksbranschen var första halvåret 2003 bra till följd av fortsatt god efterfrågan och lågt utbud från vissa konkurrerande länder. Under andra halvåret skedde en viss försvagning, främst för granprodukter. Sveaskogs resultat före skatt 2003 ökade med 281 Mkr till 1 047 Mkr. Fastighetsförsäljningar stod för 207 Mkr av ökningen. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 7 pro-

cent. Förstärkt krona, ökad produktion och lageruppbyggnad samt viss försvagning i efterfrågan på några exportmarknader dämpar förväntningarna för 2004. Styrelsens förslag till utdelning uppgår till 355 (896 varav 600 avsåg efterutdelning) Mkr.

SBABs räntenetto ökade med 7 procent 2003 jämfört med föregående år och uppgick till 1 253 Mkr. De främsta förklaringarna till det förbättrade räntenettet är fortsatt god nytulning inom privatmarknaden, omstrukturering av låneportföljen inom företagsmarknaden samt goda resultat för upplåningsverksamheten. Resultat före skatt ökade med 17 procent och uppgick till 721 (618) Mkr. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 11,0 (10,1). Styrelsens förslag till utdelning uppgår till 143 (137) Mkr.

Green Cargos omsättning ökade till 6 167 (6 141) Mkr under 2003. En effektivisering av verksamheten gjorde att resultatet före skatt förbättrades med 111 Mkr till –85 Mkr (–196). Trots ökade volymer och ökade pensionspremier på 41 Mkr var kostnadsmassan i stort sett oförändrad jämfört med 2002. Logistikverksamheten har också bidragit till resultatförbättringen, och samtliga större dotter- och intressebolag uppvissade bättre resultat 2003 än under 2002. Räntabiliteten på eget kapital var negativ (neg). Styrelsen föreslår ingen utdelning.

SJs omsättning ökade till 5 825 (5 711) Mkr. Resultatet inklusive jämförelsestörande poster, främst engångskostnader för personalreduktion på –89 Mkr, uppgick resultatet till –101 (–994) Mkr, vilket var 893 Mkr bättre än föregående år. Under året har SJ också ålagts extra pensionskostnader till SPV med –50 Mkr. Räntabilitet på eget kapital var negativ (neg). Styrelsen föreslår ingen utdelning.

Svensk Exportkredits (SEK) räntenetto uppgick till 757 (798) Mkr och rörelseresultatet uppgick till 595 (664) Mkr. Minskningen av resultatet berodde huvudsakligen på räntekostnaden för det nya förlagskapitalet och effekten av den utökade utdelningen, båda relaterade till ägarförändringen under året. Även en ökning av administrationskostnader

bidrog negativt samt avskrivningar av icke-finansiella tillgångar. Under 2003 uppnådde SEK en total volym av nya kundrelaterade finansieringslösningar uppgående till 23,2 (17,9) miljarder kronor vilket är den näst högsta volymen någonsin. Nya långfristiga krediter uppgick till sammanlagt 19,0 (13,4) miljarder kronor. Exportkrediterna stod för den stora ökningen jämfört med 2002, med en total volym om 6,1 (0,9) miljarder kronor. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 18,9 (19,5) procent före skatt, respektive 13,6 (14,0) procent efter skatt. SEK har erfarit förbättrad rating och lägre upplåningskostnader efter ägarförändringen. Styrelsen föreslår ingen utdelning.

LKABs omsättning blev 7 466 (5 186) Mkr. Drygt 1 000 Mkr av omsättningsökningen härrör från förvärvade bolag inom industrimineralsektorn. Högre järnmalmpriser om cirka 10 procent och ökad leveransvolym om cirka 2 Mt bidrog vardera med drygt 500 Mkr. Resultatet före skatt uppgick till 975 (396) Mkr. Stålkonjunkturen har varit stark under 2003. Starkast var tillväxten i Kina, där råstålsproduktionen ökade med mer än 21 procent. Världens totala råjärnsproduktion ökade närmare 8 procent och blev rekordhöga 655 (608) miljoner ton (Mt). Även för järnmalmshandeln noterades en ny rekordnivå. Under 2003 ökade den sjöburna järnmalmshandeln med 40 Mt och Kina svarade för merparten av importökningen. LKABs leveranser uppgick till 21,6 (19,6) Mt, varav pellets motsvarade 67 (67) procent av de totala leveranserna. Räntabiliteten på eget kapital blev 7,8 (3,5) procent. Styrelsens förslag till utdelning uppgår till 281 (351 varav 120 avsåg efterutdelning) Mkr.

TeliaSoneras omsättning ökade med 1 procent till 81 772 Mkr (80 979). Resultatet före skatt steg kraftigt och blev 12 346 (–46 791) Mkr. Före engångsposter ökade rörelseresultatet till 14 831 (5 992) Mkr. I resultatsammanställningen ingår TeliaSonera med statens andel av resultat efter skatt med 4 177 Mkr. Det fria kassaflödet ökade till 17 499 (9 534) Mkr. Det har varit en stark tillväxt inom mobil telefoni

och Internet. Den negativa trenden inom fast telefoni för privatkunder i Sverige bröts och det var ett positivt inflöde av förvalskunder i slutet av året. Sammanslagningen av Telia och Sonera är nu framgångsrikt genomförd. Föreslagen utdelning ökar till 1,00 kronor per aktie, varav en ordinarie utdelning om 0,80 kronor (0,40) och en extra utdelning om 0,20 kronor, till följd av det exceptionellt starka kassaflödet. Statens andel av styrelsens förslag till utdelning uppgår till 2 118 (847) Mkr.

Akademiska Hus förvaltningsintäkter uppgick till 4 413 (4 240) Mkr. Akademiska Hus marknadsandel inom universitets- och högskolelokaler uppgår till 68 procent. Resultatet före skatt förbättrades till 710 (687) Mkr. Resultatförbättringen beror huvudsakligen på ökade hyresintäkter och minskade nedskrivningar. Ökningen av hyresintäkterna har uppkommit genom indexuppräknningar av befintliga avtal, driftsättningar av ny- och ombyggnader samt två större förvärv i Kalmar. Hyreskontraktens genomsnittliga återstående löptid uppgick vid årsskiftet till 6,6 år och den genomsnittliga kontraktstiden var 10 år. Räntabiliteten på eget kapital var 6,9 (6,9) procent. Styrelsen förslag till utdelning är 250 (245) Mkr.

Teracoms omsättning ökade med 3 procent till 1 876 (1 814) Mkr. Ökningen gällde framför allt intäkter från digital-tv abonnemang samt från data- och telekommunikation. Koncernen vände resultatet före skatt, från en förlust på 271 Mkr till en vinst på 3,5 Mkr. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 2,5 (neg) procent.

Vasakronans hyresintäkter uppgick till 2 961 (2 899) Mkr. Hyresökningen i om- och nytecknade kontrakt var 4 (48) procent. Konjunkturedgången innebar lägre hyresnivåer och ökade vakanser. Vakansgraden ökade till 10 (7) procent av hyresintäkterna. Resultatet före skatt uppgick till 37 (601) Mkr. Exklusiv resultat från fastighetsförsäljningar (587 Mkr), nedskrivningar av fastigheter och andelar i intressebolag (–1 135 Mkr) uppgick resultat före skatt till 585 (617) Mkr. Marknadsvärdet på fastigheterna

minskade med 2 procent 2003. Styrelsens förslag till utdelning uppgår till 9 (316) varav 100 avsåg efterutdelning) Mkr.

SASs omsättning minskade med 11 procent 2003 och uppgick till 57 754 (64 944) Mkr. Resultatet före skatt uppgick till –1 470 (–450) Mkr. I resultatsammanställningen ingår SAS med statens andel av resultatet efter skatt med –303 (–28) Mkr. Det negativa resultatet uppkom huvudsakligen under det första kvartalet. Under andra och tredje kvartalet redovisade SAS ett positivt resultat före skatt. Styrelsen föreslår ingen utdelning.

BRUTTOINVESTERINGAR

Bruttoinvesteringarna för företag med marknadsmässiga krav halverades 2002 jämfört med 2001. Under 2003 har företagen fortsatt att minska sina investeringar. Bruttoinvesteringarna minskade med 61 procent jämfört med 2002 och uppgick till 19 612 (50 535) Mkr. Vattenfall minskade sina investeringar under 2003 med 28 576 Mkr. Företagsinvesteringar i framför allt Tyskland under föregående år är en viktig förklaring till skillnaden. Även Posten, Vin & Sprit, Sveaskog och Green Cargo minskade sina investeringar betydligt under 2003. LKAB redovisade en väsentligt högre investeringsnivå under 2003 jämfört med 2002 vilket beror på företagsförvärv. Även Akademiska hus och Vasakronan hör till de företag som ökade sina investeringar. För det fjärde kvartalet redovisade företagen minskade investeringar med 35 procent jämfört med motsvarande period föregående år.

KASSAFLÖDE

Kassaflödet från den löpande verksamheten försämrades med 38 416 Mkr och uppgick till 17 416 (55 832) Mkr. Huvuddelen av försämringen kan hänföras SEK som stod för 33 055 Mkr och SBAB för 6 739 Mkr. För det fjärde kvartalet redovisades ett negativt kassaflöde från den löpande verksamheten om 2 331 Mkr.

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER

FJÄRDE KVARTALET OCH

FRAM TILL DEN 19 MARS 2004

SJ fick i december 2003 det av riksdagen beslutade kapitaltillskottet på 1 555 Mkr inbetalt till bolaget. **SJs** styrelse beslöt i december investera en halv miljard kronor i upprustning av 36 X2000-tågsätt.

SEK har under perioden emitterat två stora obligationslån. I december 2003 ett globalt obligationslån om en miljard USD med en löptiden på tre år. I februari 2004 ett obligationslån om en miljard euro på den internationella kapitalmarknaden med en löptid på tre år.

TeliaSonera har öppnat sitt första 3G-nät i Sverige. Det nyöppnade 3G-nätet samverkar redan från start med TeliaSonera Sveriges GSM-nät.

Sveaskogs sågverksrörelse AssiDomän Timber Holding AB sammanfördes med genom apportemission med sågverksföretaget Mellanskog Industri AB till Setra Group AB. Bolaget ägs av Sveaskog till 50 procent.

Vattenfalls ägarandel i det polska försäljnings- och distributionsföretaget GZE ökade från 32 till 53,7 procent. GZE konsoliderades i Vattenfall från 1 januari 2003.

V&S Vin & Sprit fullföljde förvärvet av 85 procent av aktierna i Polens fjärde största alkoholryckesföretag, Polmos Zielona Góra för en köpeskilling om knappt 300 Mkr.

Rymdbolaget minskade sin ägarandel i Nordiska Satellit AB från 50 procent till 25 procent genom att den andra ägaren övertog en del av Rymdbolagets innehav.

Vasallen tecknade i slutet av januari 2004 ett intentionsavtal som innebär att Peab skall förvärva samtliga aktier i Vasallens dotterbolag F18 Vasallen AB. Affären innefattar 250 000 kvm mark för bostadsproduktion och 30 000 kvm befintliga byggnader i Tullinge söder om Stockholm.

Företag med marknadsmässiga krav

I gruppen företag med marknadsmässiga krav ingår:

Akademiska Hus AB, Civitas Holding AB (Vasakronan AB), AO Dom Shvetsii, GreenCargo AB, Imego AB, Kasernen Fastighets AB, Lernia AB, LKAB, Posten AB, Svenska Rymdaktiebolaget, SAS AB, SBAB, SJ AB, Svenska Skeppshypotekskassan, Specialfastigheter Sverige AB, Förvaltningsaktiebolaget Stattum, Sveaskog Holding AB, AB Swedcarrier, Swedesurvey AB, AB Svensk Exportkredit, Sweroad AB, TeliaSonera AB, Teracom AB, Vasallen AB, Vattenfall AB, Venantius AB, V&S Vin & Sprit AB.

Företag med särskilda samhällsintressen

Företag med särskilda samhällsintressen kännetecknas av något eller flera av följande:

- Ägaren, staten, styr verksamheten på ett påtagligt och direkt sätt.
- De verkar på en marknad med särskilda förbehåll.
- En del av företagen verkar helt eller delvis utan konkurrens, andra är fullt konkurrensutsatta.

För dessa företag sätts speciella mål, varvid bland annat kraven på avkastning avviker från vad som är gängse i verksamheter som bedrivs helt på marknadsmässiga villkor. Utvärderingen och uppföljningen baseras bland annat på kvalitativa parametrar härledda ur samhällsekonomiska eller sektorpolitiska mål och effektivitets-/resultatkrav. Kraven på till exempel kostnadseffektivitet kan vara högt ställda även om andra mål har stor betydelse. Graden av samhällsintresse och ägarens styrning skiljer sig mycket mellan de olika bolagen i denna grupp.

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

Omsättningen för företag med särskilda samhällsintressen ökade med 3 procent 2003 jämfört med föregående år och uppgick till 96 223 (93 562) Mkr. Största ökningen kom ifrån Svenska Spel och Apoteket som tillsammans ökade omsättningen med 2 588 Mkr. Samhall minskade sin

omsättning med 491 Mkr. Under fjärde kvartalet ökade omsättningen med 6 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Omsättningen uppgick till 26 581 (25 114) Mkr.

Årets resultat för företag med särskilda samhällsintressen uppgick till 4 793 (4 647) Mkr. Svenska Spel och Apoteket stod för en stor del av ökningen med en gemensam resultatförbättring på 816 Mkr. Av totalt 23 företag redovisade 16 företag ett förbättrat resultat motsvarande 945 Mkr, medan 7 företag redovisade ett sämre resultat motsvarande 754 Mkr. För fjärde kvartalet uppgick resultatet före skatt till 1 643 (970) Mkr. En ökning med 69 procent jämfört med motsvarande period föregående år.

Apotekets omsättning uppgick till 33 120 (32 088) Mkr och resultatet före skatt uppgick till 181 (12) Mkr. Resultatet påverkades positivt av en realisationsvinst på 147 Mkr efter försäljningen av aktierna i den finska

läkemedelsdistributören Tamro Apb. Resultatet i ordinarie verksamhet uppgick till 50 Mkr. Ökningstakten för intäkterna är väsentligt lägre än de senaste åren till följd av generikareformen. Effekterna av denna reform där Apoteket byter till billigaste likvärdiga läkemedel är positiva för kunderna och samhället men har resulterat i en svag intäktsutveckling för Apoteket. Apoteket har kunnat möta intäktsbortfallet på receptverksamheten med en positiv utveckling på egenvårdsområdet och i tjänsteförsäljningen, samtidigt som Apoteket har genomfört åtgärder på kostnadssidan. Styrelsen föreslår en utdelning på 117 (100) Mkr.

Systembolagets omsättning under 2003 ökade marginellt till 19 207 (19 132) Mkr. Resultatet före skatt uppgick till 201 (202) Mkr. Under 2003 såldes 362,3 miljoner liter alkoholdrycker. Det är en ökning med 4,2 (9,5) procent jämfört med år 2002 och företags största försäljning i liter någonsin. Mätt i

FÖRETAG MED SÄRSKILDA SAMHÄLLSINTRESSEN

Mkr	Okt-dec 2003	Okt-dec 2002	Förändring, %	Jan-dec 2003	Jan-dec 2002	Förändring, %
Nettoomsättning	26 581	25 114	6	96 223	93 562	3
Rörelseresultat	1 707	1 162	47	5 724	5 673	1
Resultat före skatt	1 371	897	53	4 674	4 671	0
Periodens resultat	1 643	970	69	4 793	4 647	3
Bruttoinvesteringar	2 601	2 846	-9	6 812	8 066	-16
Kassaflöde från den löpande verksamheten	2 822	2 511	12	7 629	8 029	-5

Mkr	31 dec 2003	31 dec 2002	Förändring, %
Eget kapital	25 346	24 580	3
Balansomslutning	91 403	88 214	4
Medelantal anställda	49 113	50 843	-3
Medelantal anställda, inkl intresseföretag	49 117	50 847	-3

%	Jan-dec 2003	Jan-dec 2002
Räntabilitet på eget kapital	19,2	19,1
Soliditet	28,3	28,4

ren alkohol ökade försäljningen med 2,6 (8,3) procent till 37,4 miljoner liter, vilket är en klar avmattning av ökningen jämfört med perioden 2000–2002. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 10 procent.

Svenska Spels spelintäkter ökade med 8,6 procent och omsättningen blev 19 796 (18 240) Mkr under 2003. Resultat före skatt ökade med drygt 11 procent eller 477 Mkr och uppgick till 4 680 (4 210) Mkr. Casino Cosmopol uppvisade en vinst på 168 (–145) Mkr, vilket är en resultatförbättring med 313 Mkr. Casino Cosmopol har under året etablerat det fjärde och det sista planerade kasinot. Under 2003 uppmättes sammanlagt 803 512 besök. Enligt det nya vinstdelningssystemet tillfaller 1 010 Mkr folk- och idrottsrörelsens barn- och ungdomsverksamhet. Därutöver tillkommer 165 Mkr som utdelats till Sveriges Bingohallar varav delar går till de lokala idrottsföreningarna. 4 509 (4 210) Mkr tillfaller staten.

Samhalls omsättning minskade med 9 procent under 2003 och uppgick till 8 066 (8 557) Mkr. Den hårda internationella konkurrensen och en fortsatt svag konjunktur påverkade omsättningen negativt. Minskningen är hänförlig till industriverksamheten medan faktureringen inom tjänsteverksamheten ökade. Betydande insatser har därför ägnats åt en omstrukturering från industri- till tjänsteverksamhet. Särskilda "rörlighetsprojekt" med åtgärder för personalutveckling har initierats för att stödja anställda som berörs av denna omställning. Koncernens resultat före skatt uppgick till –334 (–2) Mkr. I beloppet ingår avvecklings- och omställningskostnader om –175 Mkr. Styrelsen föreslår ingen utdelning.

Luftfartsverkets (LFV) omsättning uppgick till 5 402 (5 384) Mkr, varav flygplats-

och flygtrafikledningsavgifter stod för 3 554 Mkr. Av dessa avser 423 Mkr intäkter från flygbolagen för passagerar- och bagagekontroll. LFVs resultat före skatt blev –48 (151) Mkr. Resultatet har påverkats av den största trafiknedgången i modern tid. Antalet flygresenärer fortsätter att minska för tredje året i rad och sedan år 2000 har antalet passagerare minskat med över 4 miljoner, eller cirka 15 procent. En vikande marknad och ökade kostnader för luftfartsskydd har påverkat flygbranschen negativt. Under 2003 minskade antalet passagerare på LFVs flygplatser till 26 miljoner, vilket är 7 procent färre än 2002. Antalet landningar minskade med 5 procent till 222 000. Styrelsen föreslår ingen utdelning.

Svenska Kraftnäts omsättning ökade med 141 Mkr till 3 982 Mkr. Årets resultat minskade med 253 Mkr till 288 Mkr främst till följd av att nätitäkterna minskade med 115 Mkr. Även kostnaderna för energiförluster och balanskraft ökade beroende på högre elpris jämfört med föregående år. Räntabiliteten på justerat eget kapital blev 3,5 (6,6) procent. Styrelsen föreslår en utdelning på 309 (356) Mkr.

Sjöfartsverkets resultat efter skattemot svarighet uppgick 2003 till 27 (18) Mkr. Godsvolymerna ökade med 4 procent under 2003. Den främsta anledningen till detta är att exportvolymerna ökade. Detta gav ökade farledsavgifter under 2003. Trenden är dock att allt större fartyg används vilket leder till färre anlöp och utförda lotsningar. Räntabiliteten på eget kapital blev 3,5 procent vilket är i nivå med ägarens krav. Styrelsen föreslår en utdelning på 7 (6) Mkr.

Svensk bilprovnings omsättning ökade med 10 procent 2003 jämfört med föregående år och uppgick till 1 535 Mkr. Närma-

re 4 procentenheter av ökningen kan hänföras till ökad volym och resterande kan hänföras till höjda priser. Bilprovningen höjde priserna med i genomsnitt drygt 20 procent i juni 2002. Resultat före skatt ökade med 97 Mkr till 163 Mkr, vilket förklaras av en omsättningsökning med 136 Mkr, ökning av rörelsens kostnader med 45 Mkr samt förbättring av finansnettot med 6 Mkr. Statens andel av styrelsens förslag till utdelning är 2 (0) Mkr.

BRUTTOINVESTERINGAR

Under 2003 har bruttoinvesteringarna för företag med särskilda samhällsintressen fortsatt att minska. Bruttoinvesteringarna minskade med 15 procent jämfört med 2002 och uppgick till 6 812 (8 066) Mkr. Statens väg- och baninvest och Luftfartsverket stod tillsammans för en stor del av minskningen med 1 283 Mkr. För fjärde kvartalet redovisade företagen minskade investeringar med 9 procent jämfört med motsvarande period föregående år.

KASSAFLÖDE

Kassaflödet från företag med särskilda samhällsintressen blev i stor sett oförändrat under 2003. Kassaflödet från den löpande verksamheten blev 7 629 (8 029) Mkr. Största förändringarna stod Systembolaget med en minskning med 1 336 Mkr och Svenska Spel med en ökning om 858 Mkr för. Systembolagets förändring förklaras främst av förändrade betalningstidpunkter för ett antal mycket stora dryckesleveranser vilket inneburit en kraftig minskning av leverantörsskuldena. För det fjärde kvartalet redovisades ett kassaflöde från den löpande verksamheten om 2 822 Mkr.

Företag med särskilda samhällsintressen

I gruppen företag med särskilda samhällsintressen ingår:

A-banan projekt AB, Almi Företagspartner AB, Apoteket AB, AB Bostadsgaranti, Bothia Garanti AB, AB Göta Kanalbolag, Ireco Holding AB, Kungliga Dramatiska Teatern AB, Kungliga Operan AB, Luftfartsverket, Norrland Center AB, Samhall AB, Sjöfartsverket, SOS Alarm Sverige AB, SP Sveriges Provsnings- och Forskningsinstitut AB, Statens väg- och baninvest AB, Svobod, Swedfund International AB, AB Svensk Bilprovning, Affärsverket svenska kraftnät, Svenska Miljöstyrningsrådet AB, AB Svenska Spel, Sveriges Rese- och Turistråd AB, Systembolaget AB, Voksenåsen AS.

Statens ägande i börsnoterade företag

Stockholmsbörsen inledde året svagt och Affärsvärldens generalindex sjönk under första kvartalet med 8 procent. Därefter återhämtade sig börsen och generalindex steg med 30 procent 2003.

Marknadsvärdet på det statliga aktieinnehavet ökade med 21 procent 2003, vilket är en sämre utveckling än börsen generellt. Detta kan förklaras av att aktiekursen i TeliaSonera, som utgör cirka 71 procent av aktieinnehavet, utvecklades sämre än index och ökade i värde med 15 procent 2003.

Övriga aktiers värde ökade mer än generalindex. OM HEX:s aktiekurs, som minskade i värde med 70 procent 2002, ökade i värde med 115 procent under 2003. SAS-aktien ökade i värde med 38 procent under 2003. Nordeas aktiekurs har efter en stark värdeutveckling det andra halvåret ökat med 40 procent sedan årsskiftet 2002/2003.

Marknadsvärdet på statens aktieinnehav ökade med 14 procent i värde under fjärde kvartalet och uppgick till 112 miljarder kronor den 30 december 2003, vilket gjorde

svenska staten till den största ägaren på Stockholmsbörsen.

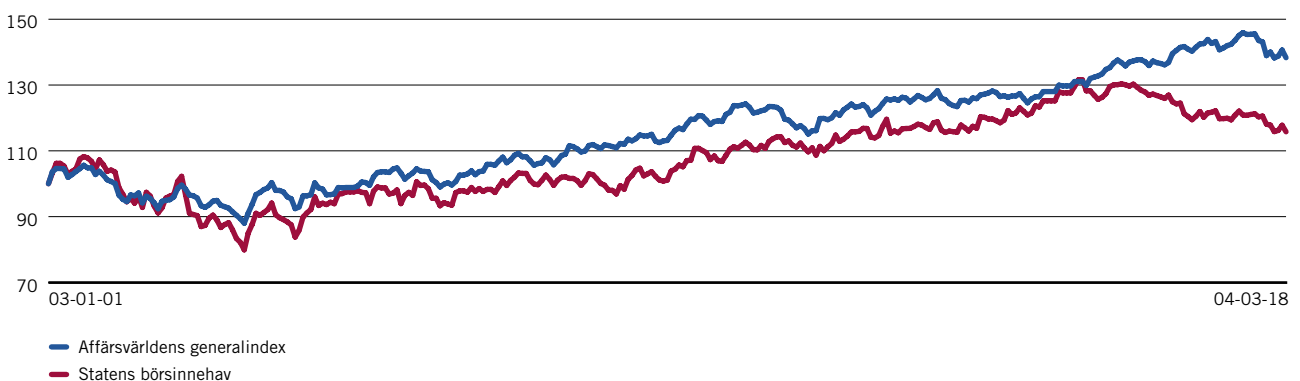
Börsen har fortsatt att stiga efter rapportperiodens utgång och har per den 19 mars 2004 ökat med 10 procent i värde sedan årsskiftet. Under motsvarande period har statens aktieinnehav minskat med 10 procent i värde vilket främst förklaras av TeliaSonera vars aktiekurs minskade med 12 procent under motsvarande period.

MARKNADSVÄRDET FÖR DET STATLIGA BÖRSINNEHAVET 2000–2004, Mkr¹⁾

FÖRETAG	Ägarandel											
	19 mar 04, %	19 mar 04	30 dec 03	30 sep 03	30 juni 03	31 mar 03	30 dec 02	30 sep 02	28 jun 02	28 mar 02	28 dec 01	29 dec 00
Nordea AB	19,0	27 372	29 269	23 903	20 922	20 271	20 813	19 946	27 101	31 979	30 082	38 754
OM HEX AB	6,9	835	715	615	456	298	333	256	552	1 011	1 103	1 862
SAS AB	21,4	2 150	2 397	2 221	1 551	1 269	1 741	1 851	2 238	2 697	2 397	3 173
TeliaSonera AB	45,3	70 115	79 647	71 174	70 327	51 474	69 480	49 778	54 226	77 950	98 920	102 736
Totalt		100 472	112 028	97 913	93 255	73 313	92 367	71 831	84 117	113 637	132 502	146 525
Totalt exkl TeliaSonera		30 357	32 381	26 739	22 928	21 839	22 887	22 053	29 891	35 687	33 582	43 789

¹⁾ Civitas Holdings innehav i Celtica har sålts varför jämförelsetalen omräknats.

KURSENTVECKLINGEN PÅ DET STATLIGA AKTIEINNEHAVET JÄMFÖRT MED AFFÄRSVÄRLDENS GENERALINDEX

Innehavet i TeliaSonera står för cirka 71 procent av statens börsinnehav den 30 december 2003. Under 2003 utvecklade sig den aktien sämre än Affärsvärldens generalindex.

Förändringar i företagsledningar och styrelser

FÖRÄNDRINGAR I FÖRETAGSLEDNINGAR OCH STYRELSE

Samhall	Styrelsen utsåg i december 2003 Birgitta Böhlin till ny VD i Samhall.
Akademiska Hus	Joakim Ollén tillträdde som VD i november 2003.
SBAB	Styrelsen utsåg den 18 december 2003 Eva Cederbalk till ny VD. Hon tillträdde den 24 mars 2004.

Redovisningsprinciper

Rapporten omfattar 51 av 54 företag med statligt ägande, exklusive avvecklingsbolag och bolag där staten har en ägarandel som understiger 20 procent (OM HEX AB, Nordea AB, Sydkraft SAKAB och SIS Miljömärkning AB). Intressebolag, med en ägarandel överstigande 20 procent, har medräknats efter ägarandel vad gäller resultat. Från och med det andra kvartalet 2003 ingår Svenska Skogsplantor i Sveaskogs koncernredovisning. Teracom AB har från och med denna rapport flyttats till gruppen företag med marknadsmässiga företag.

A/O Dom Shvetsii, AB Bostadsgaranti och Voksenåsen AS ingår inte i rapporten.

För fastighetsbolag har hyresintäkterna betraktats som omsättning. För finansbolagen definieras omsättningen som summan av räntenetto, provisioner och andra intäkter netto.

För verksamhet med anslag ingår detta i omsättningen, det gäller till exempel Samhalls merkostnadsersättning och anslagen till Kungliga Operan och Kungliga Dramatiska Teatern AB. Svenska Spel är skattebefriat.

Vissa av företagen som ingår i den konsoliderade redovisningen har justerat sina

historiska jämförelsetal av olika skäl. I de fall då förändringarna haft betydande inverkan har också jämförelsetalen i den konsoliderade redovisningen justerats. Telia konsolideras som dotterbolag under perioden januari till och med november 2002. Från och med december 2002 behandlas TeliaSonera som intressebolag. I proforma 2002 behandlas TeliaSonera som ett intressebolag.

Definitioner

Resultat före skatt

Anges före minoritetens andel.

Bruttoinvesteringar

Avser det belopp som utgör anskaffningsvärde för under året eller perioden anskaffade anläggningstillgångar. Beloppet avser således både materiella och immateriella anläggningstillgångar samt finansiella anläggningstillgångar.

Soliditet

Eget kapital inklusive minoritetens andel i förhållande till balansomslutning.

Räntabilitet på eget kapital

Resultat efter skatt i relation till genomsnittligt eget kapital.

Ekonomisk information

- Verksamhetsberättelse för 2003 publiceras i maj 2004.
- Delårsrapport för januari–mars 2004 publiceras 28 maj 2004.
- Delårsrapport för januari–juni 2004 publiceras 13 september 2004.
- Delårsrapport för januari–september 2004 publiceras 24 november 2004.

Företagens rapportdatum

Företag	Bolagsstämma	Delårsrapport januari–mars 2004	Delårsrapport januari–juni 2004	Delårsrapport januari–september 2004	Bokslutskommuniké januari–december 2004
A-banan projekt AB	.04-05-27	.us	.us	.us	.us
Akademiska hus AB	.04-04-29	.04-05-06	.04-08-26	.04-11-05	.05-02-01
ALMI Företagspartner	.04-05-25	.us	.us	.us	.us
Apoteket AB	.04-04-14	.04-04-26	.04-08-01	.04-10-25	.05-02-21
Bostadsgarantin, AB	.04-04-10	.us	.us	.us	.us
Civitas Holding (Vasakronan)	.04-04-27	.04-04-27	.04-07-12	.04-10-26	jan 2005
Dom Shvetsii	.04-05-14	.us	.us	.us	.us
GreenCargo AB	.04-04-29	.us	.us	.us	.us
Göta Kanalbolag	.04-04-19	.us	.us	.us	.us
Imego AB	.04-03-16	.us	.us	.us	.us
Ireco Holding AB	.04-04-23	.us	.us	.us	.us
Kasernen Fastighets AB	.04-03-25	.us	.us	.us	.us
Kungliga Dramatiska Teatern AB	.04-04-21	.04-05-07	.04-09-05	.04-11-08	.us
Kungliga Operan AB	.04-05-18	.04-05-07	.04-09-05	.04-11-08	.us
Lernia AB	.04-04-15	.04-04-30	.04-08-30	.04-10-29	.05-01-28
LKAB	.04-04-28	.04-04-28	.04-08-20	.04-10-28	.us
Luftfartsverket	.04-02-16	.04-05-25	.04-08-25	.04-11-25	.05-02-25
Nordea AB	.04-03-31	.04-04-28	.04-08-18	.04-10-27	.us
Norrland Center AB	.04-05-26	.us	.us	.us	.us
OMHEX AB	.04-03-25	.04-04-20	.04-07-21	.04-10-29	.us
Posten AB	.04-04-28	.04-04-28	.us	.us	.us
Samhall AB	.04-04-19	.04-04-28	.04-08-27	.04-11-02	.05-02-24
SAS AB	.04-04-22	.04-05-05	.04-02-11	.04-11-02	.05-02-01
SBAB	.04-03-24	.04-05-06	.04-08-26	.04-11-04	.us
SJ AB	.us	.04-05-01	.04-08-01	.us	.us
Sjöfartsverket	.affärsverk	.04-04-27	.04-08-13	.04-10-29	.us
SOS Alarm Sverige AB	.04-03-25	.04-04-29	.04-08-27	.04-10-29	.05-01-28
SP Sveriges Provnings och Forskningsinstitut AB	.04-04-14	.04-04-23	.04-08-13	.04-10-29	.05-02-18
Specialfastigheter Sverige AB	.04-04-21	.04-04-23	.04-08-30	.04-10-25	.us
Statens väg-och baninvest AB	.04-06-01	.04-05-01	.04-08-01	.04-11-01	.05-02-01
Stattum, Fövaltningsaktiebolaget	.us	.us	.us	.us	.us
Sveaskog AB	.04-04-28	.04-04-28	.04-08-25	.04-10-25	.us
Svedab	.04-04-29	.us	.04-08-27	.us	.us
Swedcarrier AB	.us	.us	.us	.us	.us
Swedesurvey AB	.us	.us	.us	.us	.us
Swedfund International AB	.04-04-28	.us	.us	.us	.us
Svensk Bilprovning AB	.04-04-21	.04-04-30	.04-08-31	.04-10-29	.05-01-31
Svensk Exportkredit AB	.04-04-26	.us	.us	.us	.us
Svenska kraftnät, Affärsverket	.affärsverk	.us	.us	.us	.us
Svenska miljöstyrningsrådet	.us	.us	.us	.us	.us
Svenska rymdaktiebolaget	.04-05-04	.04-05-28	.04-09-13	.04-11-24	jan 2005
Svenska Skeppshypotekskassan	.us	.us	.us	.us	.us
Svenska Spel AB	.04-04-27	.04-04-23	.04-07-19	.04-10-25	.05-01-23
Sveriges Rese- och Turistråd AB	.04-03-30	.us	.us	.us	.us
Sweroad AB	.04-04-27	.04-04-30	.04-08-31	.us	.us
Systembolaget AB	.04-04-26	.04-05-30	.04-08-30	.04-11-30	.05-02-15
TeliaSonera AB	.04-04-17	.04-04-17	.04-07-28	.04-10-27	.us
Teracom AB	.04-04-20	.04-05-05	.04-08-30	.04-10-28	.05-02-28
V&S Vin & Sprit AB	.04-03-25	.04-04-29	.04-08-23	.04-10-29	.us
Vasallen AB	.04-04-22	.04-04-28	.04-08-31	.04-10-27	.05-02-01
Vattenfall AB	.04-04-22	.04-04-27	.04-07-29	.04-10-25	.us
Venantius AB	.us	.04-05-10	.04-09-10	.04-11-10	.us
Voksenåsen AS	.us	.04-05-07	.04-09-05	.04-11-08	.us

Staten är den största företagsägaren i Sverige. I den statliga företagssfären är cirka 200 000 personer anställda. Värdena är mycket stora och i sfären ingår några av Sveriges största företag. Staten har därför ett stort ansvar att vara en aktiv och professionell ägare. Det övergripande målet för regeringen är att företagen skall skapa värde och i förekommande fall se till att de uttryckta samhällsintressena infrias. Kvartalsrapporterna är ett instrument för att öka genomlysningen av företag med statligt ägande.

REGERINGSKANSLIET

Näringsdepartementet

www.naring.regeringen.se

Artikel nr: N4013

Tidigare rapporter och verksamhetsberättelser finns att läsa på: www.naring.regeringen.se/fragor/statliga_foretag
Also available in English on: www.naring.regeringen.se/inenglish/areas_of/state_owned/index.htm